

dat den koning ook zulke bijzonderheden in 't gheuegen bleven, als 't vertrek van een refugie naar Afrika.

„Wat dan?”

De graaf deelde het mee. Willem hoorde alles aan, zweeg een oogenblik en zei toen:

„De zoon moge zoo bruikbaar zijn als de vader, en nu onze zaken!”

Gij zult mij verplichten, heer graaf! zoo spoedig mogelijk naar Den Haag te vertrekken. Gij moet d'Avaux spreken.”

„d'Avaux,” herhaalde de graaf, die wel wist hoe op het oogenblik de verhouding tusschen den prins en den Franschen gezant alles behalve liefdelijk was.

„Gij moet,” ging Willem voort, „hem beduiden, dat de Nederlanden en Engeland niet met Frankrijk onderhandelen zonder den keizer. Zijn rechten dienen we te erkennen zoo goed als de onze.”

De Raye zag den koning een oogenblik aan. Deze wierp zijn blik op een blikke als wilde hij in zijn hart lezen en reï toen bedacht:

„Gij wilt zeggen, dat beduidt oorlog. Ik weet het en ook dat ik gaarne, dat mijn nog zoo korte leven, in vrede geëindigd had. Maar het kan niet. De *Rei solvit* zou gaarne de geheele aarde beschijnen. Maar, die zou er onder verchoeren.”

„Uw Majesteit kan op mij rekenen,” zei de graaf.

„Dat wist ik. Ik heb nooit te vergeefs een beroep op uw groote kennis van Frankrijk en Fransche toestanden gedaan. Dat weten er meer dan ik. Toch staat ge hier voor een moeilijke geval. D'Avaux moet met alle hoffelijkheid bevestigd worden, dat de keizerlijke gezant evenveel recht heeft als de Fransche, over de Spaansche erfenis te spreken. De weigering moet niet van onzen kant komen; Frankrijk moet het zijn die de onderhandelingen afbreekt, en zoo straks den vrede breekt.”

De Raye knikte droevig. Hij dacht er aan, hoe pas vier jaar geleden, te Rijswijk een „ewige vrede” was gesloten met Frankrijk. En zou het reeds nu weer tot krijg komen? tot een krijg waar half Europa bij betrokken was!

En toch alzo zou geschieden en terecht zei later het rijpje, doeld op de gedenknaald, die de heugenis van den Rijswijkschen vrede bewaart:

Een eeuwige vrede sloot men hier,
Die duurde maar een jaar drie vier.
Toen heeft men ter gedachten aan dien tijd,
Een brooze pyramide aan de eenwigheid gewijd.

CORRESPONDENTIE.

De vragen van O. v. D. Jm. te A. en andere hopen we in het e. k. nummer te beantwoorden.

1) Zonnekoning, zooals Lodewijk XIV zich gaarne zag betiteld.

HOOGENBIJK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Hoogachtbare Redactie!

In No. 1403 van uw blad lees ik onder de rubriek „Ingezonden stukken” in een circulaire van de heeren H. Bijleveld c. a. onder meer zeggende de Vrije Universiteit: „Een dan — we missen nog een Medische en een Wis- en Natuurkundige faculteit!”

In de jongste oratie van Prof. Bavinck over „Christelijke Wereldbeschouwing”, onder de annalen der universiteit, lees ik op pag. 99: „bij het begin van den nieuwen cursus kwamen een 23 tal studenten aan, van welke er 13 in de theologie, 7 in de rechten, 1 in de letteren en 2 voor de natuurk. faculteit zich lieten inschrijven.”

Ik curieuseer hier de woorden, die mij in verband met de circulaire Bijleveld niet duidelijk zijn. In de hoop dat de *Heraut* over deze schijntegenstrijdigheid wel het noodige licht zal laten schijnen, verlijkt ik, met verschuldigde gevoelens

L. B.

[De schijnbare tegenstrijdigheid, waarop onze inzender wijst, is gemakkelijk genoeg op te lossen. Aan de Vrije Universiteit bestaat geen medische en evenmin een natuurkundige faculteit. Toch gebeurt het meermalen, dat studenten, die aan de stedelijke Universiteit in de medicijnen of de natuurkunde studeerden, zich ook aan de Vrije Universiteit laten inschrijven, deels omdat zij enkele filosofische colleges willen bijwonen, deels om lid te kunnen worden van het studentencorps aan de Vrije Universiteit. Natuurlijk kan men deze studenten onder de literarische studenten rangschikken, gelijk in de vroegere annalen is geschied, maar er bestaat evenmin bezwaar tegen, om ze aan te duiden naar die faculteit, waarin ze werkelijk studeerden, ook al is deze faculteit bij de Vrije Universiteit nog niet vertegenwoordigd. Beide uitdrukkingen zijn minder correct, maar dit ligt aan de eigenaardige positie die deze studenten innemen. Rkx.]

Gerestoreerde Gezindheid

Gerestoreerde Kerken.

HEROEFEN: Broek op Langendijk, G. Wisse Jr., te Leiden. — Te Nieuwveen, J. Steffens, cand. in de Theol. te Haarlem. — Oostzaan, J. Bajema, te Epe. AANGENOMEN: Monnikendam, T. Ferwerda, cand. te Harderwijk.

BERADT: Marken en Oostkapelle, T. Ferwerda, cand. te Harderwijk.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

HEROEFEN: Zwartsluis, G. van Wolfswinkel, te Mastenbroek. — Pingjum en Dongjum, H. J. Toxopeus, cand. te Groningen. — Sappemeer, L. Meeth, te Dwingelo. — Dussen, W. Klauwen, te Meent. — Alkmaar, (vac. Dr. A. F. Krull) W. Heilermans, te Schiedamschen Kethel en Spaland, F. G. Happers, cand. te Vriesenvaen. — Vissingsen, (vac. Chr. Hunningher) Joh. de Voogd, te Sint Annaaland. — Heer-Hugowaard (toez.) A. J. A. Scholte, cand. te Oostburg. — Lellens J. J. Hange, cand. te Woltersum. — Onderschild, J. van Meurs, cand. te Breda.

AANGENOMEN: Arnhem, B. G. C. Stombeck, te Loochem. — Eysden, G. Geertsema Beckering, te Schoondijke. — Burgwerd c. a. (toez.) R. J. Geerling, te Oosterveen en Echten. — Veldhoven, A. L. van Hoorn, te Winschoten. — Losser, V. E. Schafer, te Wampervloer.

BERADT: Benthuizen, D. van Luttervelt, te Sprang. — Enschede, H. de Groot, te Grootenbroek. — Ouderkerk a/d IJssel, J. G. Dekking, te Monster. — St. Jacobs Parochie, T. H. Temmen de Lang, te Tinalingen. — Valkenswaard, H. J. Toxopeus, cand. te Groningen. — Heerenveen, T. S. v. d. Ley, te Rauwerd. — Vlieland, H. G. Cannegieter Wen, cand. te Adorp.

Advertentien.

Zondag, 4 December a. s., zullen, zoo

God wil,
YFEUS NOREL
en
DOUWTE DEKKER,
te Eibergen hunne
Vijf-en-twintigjarige Echtvereeniging
HERDENKEN.
Hun zoon
D. O. NOREL.
Colijnsplaat.

De Gereformeerde Kerk te Sappemeer
betreft het verlies van een harer op-
zieners.

HENDRIK BOUMAN,
die 20 Nov. jl. van zijn arbeid in de
strijdende kerk in de ruste der trium-
feerende overging.

Vele jaren diende hij de gemeente, eerst
als diaken, daarna als ouderling met waar-
digheid en toewijding.

Aan den avond van den dag des Heeren
sprak zijn Heiland tot hem: „Wel gij
goede en getrouwe diensknacht; over
weinig zijt gij getrouw geweest, over veel
zal ik u zetten: ga in in de vreugde uws
Heeren!”

Troostte de Heere de bedroefde familie
en vervulde Hij in de gemeente de ledige
plaats.

Namens den Kerkeraad

J. SPOELSTRA, praeses.
S. BAKKER, scriba.

Mede namens wederzijdsche familie, betuig
ik mijnen hartelijken dank voor de deelneming,
ondervonden bij het overlijden van mijn ge-
liefden Echtgenoot.

Wed. L. G. GOLDSCHMEDING—
DE HAAS.

Amsterdam, November 1904.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

GLOED.

H.H. Predikanten, Kerkvoogden of Koster
worden attent gemaakt op het gebruik van
GLOED, voor stovenverwarming in kerken.
Het geeft geen damp of walm gelijk kolen en
is zeer gemakkelijk.

S. VAN VLIET,

Gloedstokerij „Vesuvius”, Zaandam.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering

gevestigd te
Amsterdam, Keizersgracht 547-549,
sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

Bij J. H. KOK verscheen heden een Nieuwe Uitgave
in Afleveringen van

De volheid des Tijds

— DOOR —

Dr. H. HOEKSTRA.

60 Leerredenen over KERSTTIJD en JAARWISSE-
LING, De LINDENSGESCHIEDENIS en PASCHEN,
HEMELVAART en PINKSTEREN.

Versijnt compleet in 22 aflee. à 25 cent.

Bij elken Boekhandelaar voorhanden.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributien:

Door het Locaal Comité te Utrecht f 610;
door den heer R. Toren te Oostwold f 89.50;
door den heer P. Sanders te Bleiswijk f 116.50;
door den heer D. Scheepma te Schiedamschen Kethel f 8.50;
door den heer L. de Jonge Jr. te Goes f 10.50;
door den heer J. de Goeij te Goes f 13.50;
uit Kapelle f 4; uit Katendijke f 1; uit Kloe-
tinge f 10; uit Krabbendijk f 150; uit Nieuw-
dorp f 250; uit Wemeldinge f 3; uit Wol-
phaartsdijk f 1; samen f 44.50; door den heer J.
Hospers te Bedum f 1; door den heer C. J.
Sterk te Stad aan 't Haringvliet f 13; door den
heer K. Dingemans te Grijpskerke f 27; van
den heer W. D. te P. f 10; door den heer J.
Noback te Blokajil f 23.50; door den heer J.
de Vries te Slochteren f 10; door den heer J.
Sappemeer f 2; uit Schildwoude f 2; uit Sid-
deburen f 2; uit Slochteren f 3; samen f 33;
van den heer A. Bor te 's Gravenhage f 2;
door den heer G. van Zadelhoff te Wester-
voort f 19.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):
Van de Geref. kerk te Wapenveld f 1.60;
van idem te Maassluis f 29.26; van idem te
Bunschoten B. f 28.43; van idem te Westbroek
f 7.03; van idem te Zwallo f 4.20; van idem te
Schoonoord f 2; van idem te Sleen f 4.60;
van idem te Nieuw-Amsterdam f 5.55; van
idem te Nieuw-Dordrecht f 3.81; van idem te
Koevoorden f 5.81; van idem te Schoonebeek
f 10.12; van idem te Emmen f 8.57; van idem
te Gees f 5.04; van idem te Voorburg f 14.46;
van idem te Balloo f 13; van idem te
Houwerzijl f 7.56; van idem te Leens f 16.36;
van idem te Middelstum f 39.35; van idem
te Pieterburen f 8.40; van idem te Schouwer-
zijl f 12.09; van idem te Uithuizen f 17.75;
van idem te Uithuizermeeden W. G. f 16.53;
van idem te Uithuizermeeden O. G. f 13.40;
van idem te Ulrum f 14.16; van idem te
Wartum f 11.86; van idem te Winsum f 14.17;
van idem te Zoutkamp f 7.66; van idem te
Renkum f 5.82; van idem te 's Gravenveel f 6.07;
van idem te Anna Jacobapolder f 18; van
idem te Bergen op Zoom f 3.55; van idem te

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN, DAMRAK 60 en DAM 15-17.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en
Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIE en BELEE-
NINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGESTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Telefoon Intercommunale No. 874.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL, MALEFITT, A. W.
SCHIPPERS, Jhr. H. A. WITTEWAAL VAN STORTWEGEN, H. LEUKING, Mr. P.
DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 100 pCt., in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten
kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam
de H.H.: L. G. WEISZ & Co., Westermarkt 21 en RADIUS en DANK, Keizersgracht 207
(Hilversum, Torenlaan 56); te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITERS, F. J. BOLT.

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen:

Paedagogische Beginselen,

DOOR

Dr. H. BAVINCK.

Royaal formaat. Prijs . . . f 2.25. Gebonden . . . f 2.90.

Verschenen:

De Klassieke School in de Economie.

REDE gehouden bij de aanvaarding van het
ambt van Hoogleraar in de Economie aan de
Vrije Universiteit van Amsterdam, op Vrijdag
18 November 1904.

DOOR

Mr. P. A. DIEPENHORST.

Prijs . . . 75 Cent.

Amsterdam. H. A. VAN BOTTENBURG.

VIER UWE VIERDAGEN.

Nieuwe meditatien voor

de Christelijke feesten

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Ingenaaft f 1.90; in stempelband f 2.40.

Amsterdam.

Preterita-Potchetstroom. Hoveker & Wormser.

Uitgaven van J. H. BOS, te Kampen:

Christelijke Wereldbeschouwing

DOOR

Dr. H. BAVINCK.

Prijs . . . f 1.25.

De Uniform van Gods Heiligen,

DOOR

M. SCHURMAN.

Dienaar der Woorden bij de Geref. Kerk

te Kampen.

Prijs f 1.— Geb. f 1.40.

Verklaring van het Kort Begrip der Christel. Religie,

DOOR

Dr. G. ELZENGA.

2e druk.

Prijs f 1.— Geb. f 1.50.

HET ONGELOOF

de grootste krankheid van onzen tijd in
haar oorsprong en genezing,

DOOR

DAVID NELSON.

7e druk.

Prijs f 1.40 Geb. f 1.80.

Ongeloof en Revolutie.

Eene reeks van historische voorlezingen,

DOOR

Mr. G. GROEN VAN PRINSTERER.

3e uitgaaf.

Met een voorrede van Dr. H. BAVINCK.

Prijs geb. . . f 3.25.

HANDLEIDING

bij de beoefening der Geref.
Geloofswaarheden,

DOOR

Dr. G. WISSE Jr.

Prijs . . . f 0.50.

Gerestoreerd Gymnasium, te Amsterdam.

Sedert de vorige opgave ontving de Vereen-
iging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs
de volgende giften.

Berlikum: S. A. L. f 2; Th. P. R. f 0.50; L.
R. f 1; H. F. K. f 1; Meij. T. J. f 2.50. Dron-
rijp: U. T. f 1; P. P. f 1; O. K. f 1; G. J. G.
f 1; E. W. B. f 0.50; G. de V. f 0.50; Wed. J. J.
P. f 0.50; J. d. G. f 0.50. Franeker: P. d. J.
Pan. f 0.50; H. d. G. f 1; P. L. f 1; Jac. N. f 1;
P. F. f 0.50; T. S. f 0.50; H. v. K. f 1; C. K. v.
d. V. f 0.50; D. S. v. d. B. f 1; P. d. J. f 0.50; H.
H. f 0.50; V. B. f 1; D. W. f 0.50; J. v. d. V.
f 0.50; T. S. f 1; J. O. f 1. Gaastermeer: A.
O. f 1; N. N. f 1; J. V. f 1; A. P. W. f 1. Heeg-
f 0.50; G. v. d. M. f 1; M. K. f 1; K. O. f 0.50; J. S.
f 1.50; G. v. d. M. f 1; W. J. f 1; A. Y. f 0.50; T. S.
f 0.50; G. P. H. f 1; J. W. V. f 2.50; J. S. d. v.
f 0.50; J. Z. f 0.50; Wed. N. f 1. Oudeha: H.
v. d. M. f 1; W. T. Z. f 2.50; H. Z. f 0.50; H. S.
f 1; J. v. d. M. f 0.50; S. P. d. J. f 1.50; A. H.
f 1; J. V. f 1; S. W. f 1. Wertheim: A. F. B.
f 1; H. G. f 1; S. T. H. f 1.50; A. P. f 2. Anjum:
S. W. T. f 0.50; T. P. v. d. H. f 1; E. W. W. f 0.50;
J. v. d. H. f 1; K. N. f 0.50; T. L. S. f 0.50; O.
V. v. f 1. Eer: J. P. T. f 1; A. Z. f 0.50; P. P.
f 0.75; P. M. Z. f 0.50; J. H. f 0.50; A. B. f 1.
Buitenpost: K. J. f 1; R. S. P. f 2.50; S. H.
f 1; P. B. f 1; J. B. f 0.50; A. B. f 1; K. K.
f 0.75. Gerkesklooster: J. J. B. f 0.50; H. J.
P. f 2.50; R. Z. f 1; L. V. f 1; M. P. P. f 1.
Kollum: L. S. B. f 1; S. P. B. f 2.50; W. B. f 1;
R. v. G. f 1; H. P. f 0.50. Drachten: H. f 1;
B. d. B. f 1. Grijp: S. H. f 1; T. W. f 1; T.
J. f 1; G. J. H. f 1; H. A. K. f 1; J. C. K. f 1;
S. E. H. f 1; U. v. d. W. f 1; K. O. G. f 1; O. S.
f 1; R. K. W. f 1; P. B. f 1; S. R. S. f 0.50;
Wed. E. B. f 0.75; Wed. J. H. W. f 1. Gronin-
gen: A. K. f 1; G. d. V. f 1; D. L. f 1; J. de V.
f 1; P. A. f 1; E. W. S. f 1; H. W. f 0.50; K.
B. f 1; Wed. H. E. S. f 1; Meij. S. E. f 1. Zuid-
wolde: E. P. E. f 1; K. H. B. f 1.50; H. B. f 1.50;
Wed. J. J. W. f 2.50. Dorkwerd: Wed. E. W.
f 1; J. N. f 1; E. S. f 1. Leegkerk: Wed. O. v.
S. f 2.50; S. M. f 1; H. J. A. f 1; A. v. d. R. f 2.50.
Ermelo: Meij. E. K. f 1. Apeldoorn: Meij. W.
f 2.50. Saawerd: Wed. K. L. f 2.50; J. B. f 1.

Boek- en Courantdrukkerij: DE ROYER KNODEN & BAKELS, Amsterdam.

Te koop aangeboden voor den meestbe-
dender: 1 goed onderhouden exempl. van
Dr. H. BAVINCK, Geref. Dogmatiek,
4 din. in de oorspronk. banden. Brieven fr.
onder lett. C. D., aan het Bur. van dit blad.

Nederlandsche Fabrick van TURNARTIKELEN en SCHOOLMEUBELEN

(eenigst adres in Nederland),

J. H. KEUNEN,

Haarlemmerweg 329,

AMSTERDAM.

Telefoon 1601. Vraag Catalogus.

ANTWERPEN.

Na 2 jaar en 5 maanden vacant te zijn ge-
weest, heeft het den Koning der Kerk behaagd
op 13 November hieraan een einde te willen
stellen.

„Morgens had de bevestiging plaats van onzen
beroepen Leeraar, cand. V. Hepp, Dr. Wolf
van Brussel hield een rede over 1 Thess. 5:
12-13. Na de handoplegging zong de ge-
meente haren leeraar toe: Ps. 134: 3.

Des namiddags hield Dr. Hepp zijn introe-
predikatie naar aanleiding van Joh. 17: 3.

Als afgevaardigde van de classis Dordt sprak
vervolgens Dr. Sleeswijk Visser, gemeente en
leeraar, een hartelijk woord toe. Beide malen was
het lokaal goed bezet; ook belangstellenden waar-
onder zelfs Roomschen woonden deze plichtig-
heid bij.

Het adres van den Kerkeraad is voortaan
Da. V. HEPP, Weidestr. 48, Berchem bij
Antwerpen.

De Kerkeraad neemt deze gelegenheid te baat
de zusterkerken en de vele belangstellenden uit
N. Nederland hartelijk te bedanken, ook voor
den finantieelen steun ons geschonken om tot
dien stap te kunnen overgaan. Hoewel onze
kleine gemeente doet wat ze kan doen, is voor-
loopig finantieelen steun onmisbaar. Met veel
genoege kunnen we verminderd ontvangen of
toezegging te hebben aan giften enz. (waar-
onder ook jaarlijksche): Amsterdam: B. f 20;
V. S. f 7.50; P. N. H. f 1; J. v. d. H. f 15;
G. f 10; D. J. f 10; v. E. f 5; V. M. Jr. f 3;
T. H. v. E. f 25; G. v. S. f 3; Groningen:
H. M. f 1; E. J. f 1; Middeldijk C. V. f 1;
Vissingsen J. B. f 2.50; Serooskerke P. M. f 2;
W. M. f 2.50; Kralingen N. f 10.50; Zaandam
N. f 5.54; Hilversum H. H. f 1; T. C. f 2.50;
B. f 5; T. v. O. f 10; Klundert V. f 1; A.
C. v. d. V. f 2.50; W. P. f 1; P. M. f 1; A. C.
K. f 1; W. K. f 1; N. O. f 1; Z. d. V. f 1;
L. P. f 1; C. d. E. f 1; M. V. f 1.50; L. f 1;
C. P. f 1; H. P. P. f 1.50; J. D. V. f 1; A.
M. f 2.50; H. d. H. f 2; L. J. S. f 1.50; B.
v. H. f 1; A. J. v. L. f 1; G. C. f 2.50; C.
D. E. f 1; Fijnaart C. A. V. D. f 1.50; S. L.
V. D. f 1; W. M. f 1; B. v. B. f 1; H. S. f 1;
H. H. P. f 1; J. M. f 1; H. K. f 1; Willem-
stad C. M. f 2.50; J. v. S. f 1; K. D. f 2.50;
van de kerken te Dordrecht f 10; Schevenin-
gen A f 5; Scheveningen B f 5; Uithuizen f 5;
Arnhem f 15; Alblasserdam f 7.50; Maassluis
f 7.50; Zuidland f 7.50; Zaandam B f 10; Slidrecht
f 7.50; Maasland f 15; Hilversum B f 20;
Vlaardingen B f 10; Kralingen f 10.50; col-
lecten te Zwijndrecht f 30.46, idem te Sche-
veningen f 30, idem te Maassluis f 82.

Namens den Kerkeraad.

Van de drie
phie en on-
ch de zonde teg
laten liggen
openbaring en
zich ook nog
tenvolken op
laatste twee a

Het vorig
ritims of he
substitutieus
onzen tijd.